

20 Δεκεμβρίου, 1990

[Α. Ν. ΛΟΪΖΟΥ, Π., ΜΑΛΑΧΤΟΣ, ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ,
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ,
ΝΙΚΗΤΑΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Αιτητής,

v.

ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ (ΑΡ. 4),

Καθ' ων η αίτηση.

(Αναφορά Αρ. 2/90).

5 *Συνταγματικό Δίκαιο — Συνταγματικότητα νόμου — Αναφορά από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας δυνάμει του Άρθρου 140 του Συντάγματος για γνωμάτευση από το Ανώτατο Δικαστήριο ως προς τη συνταγματικότητα του περί Συντάξεων (Τροποποιητικού) Νόμου του 1990 και συγκεκριμένα κατά πόσο ο υπό κρίση νόμος είναι αντίθετος προς τα Άρθρα 28.1, 80.2 και 179 του Συντάγματος.*

10 *Λέξεις και Φράσεις — "Συνεπαγόμενη αύξηση" στο Άρθρο 80.2 του Συντάγματος.*

15 *Το Ανώτατο Δικαστήριο εξέτασε τον επίδικο νόμο ο οποίος ψηφίστηκε βάσει Πρότασης Νόμου που κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών και αποφάνθηκε ότι ευρίσκεται σε αντίθεση προς το Άρθρο 80.2 του Συντάγματος και κατ' επέκταση του Άρθρου 179 αυτού, αφού συνεπάγεται αναπόφευκτα αύξηση των εξόδων που προβλέπονται από τον Προϋπολογισμό σε σχέση με τους επηρεαζόμενους αστυνομικούς και σε σχέση γενικά με την Αστυνομία και την Πυροσβεστική Υπηρεσία. Το γεγονός ότι προς κάλυψη των εξόδων αυτών θα χρειαστεί η κατάθεση συμπληρωματικού προϋπολογισμού για το τρέχον έτος και αυξημένες δαπάνες στο μέλλον, δεν αλλοιώνει την κατάσταση. Η ορθή ερμηνεία της φράσεως "συνεπαγόμενη αύξηση" στο Άρθρο 80.2 του Συντάγματος συμπεριλαμβάνει και έξοδα για την κάλυψη των οποίων θα χρειαστεί η κατάθεση συμπληρωματικού προϋπολογισμού.*

25 *Ο υπό κρίση νόμος κρίθηκε αντισυνταγματικός.*

Σημείωση: Ο νόμος που αποτελεί αντικείμενο της παρούσας αναφοράς, επισυνάπτεται στο τέλος της παρούσας απόφασης.

Γνωμάτευση ως ανωτέρω.

5

Αναφορά.

Αναφορά από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας στο Ανώτατο Δικαστήριο για γνωμάτευση, κατά πόσο ο Περί Συντάξεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1990, βρίσκεται σε αντίθεση ή είναι ασύμφωνος προς τις διατάξεις των Άρθρων 28.1, 80.2 και 179 του Συντάγματος. 10

Μ. Τριανταφυλλίδης, Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας με Δ. Παπαδοπούλου και Τ. Πολυχρονίδου, Δικηγόροι της Δημοκρατίας Α΄, για τον Αιτητή. 15

Μ. Χριστοφίδης, για τους Καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult. 20

Α. Ν. ΛΟΪΖΟΥ, Π.: Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας καταχώρησε στο Ανώτατο Δικαστήριο δυνάμει του Άρθρου 140 του Συντάγματος την Αναφορά αυτή για Γνωμάτευση, κατά πόσο ο Περί Συντάξεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1990, βρίσκεται σε αντίθεση και είναι ασύμφωνος προς τις διατάξεις των Άρθρων 28.1, 80.2 και 179 του Συντάγματος. 25

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών κατέθεσε Πρόταση Νόμου τιτλοφορούμενη ως "Νόμος που Τροποποιεί τον Περί Συντάξεων Νόμο" η οποία δημοσιεύτηκε στο Παράρτημα Έκτο της Επίσημης Εφημερίδας της Δημοκρατίας στις 16 Φεβρουαρίου 1990 (η Πρόταση Νόμου επισυνάπτεται ως Παράρτημα Α). Αφού δε μελέτησε την πιο πάνω Πρόταση Νόμου σε συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 3 και 5 Φεβρουαρίου 1990 και αποφάσισε να εισηγηθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων τη ψήφισή της σε Νόμο. 30 35

Η Βουλή των Αντιπροσώπων βάσει της πιο πάνω Πρότασης Νόμου ψήφισε, στις 8 Φεβρουαρίου 1990, τον επίδικο Περί Συντάξεων (Τροποποιητικό) Νόμο του 1990 (το πλήρες κείμενο του Νόμου επισυνάπτεται). 40

Με τον υπό κρίση Νόμο το εδάφιο 2 του Άρθρου 8 του περί Συντάξεων Νόμου, Κεφ. 311, όπως τροποποιήθηκε αντικαθί-

σταται με το πιο κάτω νέο εδάφιο.

5 "(2) Η ηλικία αναγκαστικής αφυπηρέτησης για αστυνομικούς είναι το 60ό έτος της ηλικίας τους ή το 55ο έτος, εφόσον ο ενδιαφερόμενος αστυνομικός επιλέξει τούτο με ανέκκλητη εκλογή του μέσα σε τρεις μήνες από την ημερομηνία δημοσίευσης του περί Συντάξεων (Τροποποιητικού) Νόμου του 1990.

10 Νοείται ότι το Υπουργικό Συμβούλιο μπορεί ν' απαιτήσει από αστυνομικό ή να του επιτρέψει να αφυπηρευτεί με τη συμπλήρωση της ηλικίας των 50 χρόνων ή σε οποιοδήποτε μεταγενέστερο χρόνο, καθώς επίσης στην περίπτωση γυναίκας αστυνομικού να της επιτρέψει να αφυπηρευτεί λόγω γάμου ή επικείμενου γάμου ή τεκνογονίας της ή λόγω υιοθέτησης από αυτή παιδιού ηλικίας όχι άνω των έξι ετών.

15 3. Η ισχύς του παρόντος Νόμου θεωρείται ότι αρχίζει από την 31η Δεκεμβρίου 1988."

20 Στις 9 Φεβρουαρίου 1990 η Βουλή των Αντιπροσώπων κοινοποίησε το Νόμο στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για έκδοση, σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

25 Στις 22 Φεβρουαρίου 1990 ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας του ανέπεμψε στη Βουλή των Αντιπροσώπων, δυνάμει του Άρθρου 51.1 του Συντάγματος, για επανεξέταση.

30 Στις 5 Μαρτίου 1990 η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών άκουσε το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, τον Αρχηγό της Αστυνομίας και εκπροσώπους των Υπουργείων Οικονομικών και Εσωτερικών και του Συνδέσμου Κατωτέρων Αστυνομικών σχετικά με την Αναπομπή.

35 Στις 8 Μαρτίου 1990 η Βουλή των Αντιπροσώπων επανεξέτασε τον πιο πάνω Νόμο και αποφάσισε να εμμένει στην απόφασή της για τη ψήφισή του.

40 Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ύστερα από συμβουλή του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας αποφάσισε πριν εκδόσει τον υπό κρίση Νόμο - σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος - να ακολουθήσει τη διαδικασία του Άρθρου 140 του Συντάγματος καταχωρώντας την παρούσα Αναφορά.

Ενδεικτικά θα μπορούσε να αναφερθεί ότι ένεκα του Άρθρου

3 του αναπεμπόμενου Νόμου, που δίδει σ' αυτόν αναδρομική ισχύ, αριθμός Λοχιών και Αστυφυλάκων που έχουν ήδη αφυπηρετήσει θα επιστρέψουν στην Αστυνομία χωρίς να αποκλείεται το ενδεχόμενο να επιστρέψουν και άλλοι επτά Λοχίες και Αστυφύλακες που αφυπηρετήσαν πρόωρα και εθελοντικά. Επίσης θα έχουν δικαίωμα να επιστρέψουν στην Αστυνομία και άλλοι δώδεκα Λοχίες και Αστυφύλακες που βρίσκονται σε προ-αφυπηρετική άδεια. Ανάλογα δε θα επηρεαστεί και η πυροσβεστική υπηρεσία. 5

Το Ανώτατο Δικαστήριο άκουσε τις απόψεις του Προέδρου της Δημοκρατίας και της Βουλής των Αντιπροσώπων σύμφωνα με το Άρθρο 140.2 του Συντάγματος. 10

Το Ανώτατο Δικαστήριο ερεύνησε το θέμα που τέθηκε υπό την κρίση του και η ομόφωνη Γνωμάτευσή του είναι η ακόλουθη: 15

Ο Νόμος συνεπάγεται αύξηση των εξόδων που προβλέπονται από τον προϋπολογισμό. Αυτό φαίνεται από τους πίνακες που έχουν ετοιμασθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες και έχουν κατατεθεί. Δεν θεωρούμε όμως απαραίτητο να παραθέσουμε εδώ οποιουδήποτε λογιστικούς υπολογισμούς μια και για τους σκοπούς της Γνωμάτευσης αυτής είμαστε ικανοποιημένοι ότι πράγματι ο Νόμος συνεπάγεται τέτοια αύξηση των εξόδων των προβλεπομένων από τον προϋπολογισμό τόσο του τρέχοντος έτους όσο και στις δαπάνες του κράτους για το μέλλον. 20 25

Ο επίδικος Νόμος, ο οποίος ψηφίστηκε βάσει Πρότασης Νόμου που κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, συνεπάγεται αναπόφευκτα αύξηση των εξόδων που προβλέπονται από τον Προϋπολογισμό σε σχέση με τους επηρεαζόμενους αστυνομικούς (αστυφύλακες, πυροσβέστες και λοχίες) και σε σχέση γενικά με την Αστυνομία και την Πυροσβεστική Υπηρεσία και γι' αυτό ευρίσκεται σε αντίθεση και είναι ασύμφωνος προς το Άρθρο 80.2 του Συντάγματος. Το γεγονός δε ότι δεν εισάγεται με το νόμο αυτό ρητή πρόνοια αύξησης των δαπανών του προϋπολογισμού προς κάλυψη των εξόδων αυτών, αλλά προς κάλυψη των εξόδων αυτών θα χρειαστεί η κατάθεση συμπληρωματικού προϋπολογισμού για το τρέχον έτος και αυξημένες δαπάνες στο μέλλον, δεν αλλοιώνει την κατάσταση, απλώς επιβεβαιώνει το γεγονός της αύξησης των προβλεπομένων εξόδων, και αυτή είναι η ορθή ερμηνεία της φράσεως, "συνεπαγομένη αύξηση" που απαιτείται στο Άρθρο 80.2 του Συντάγματος. 30 35 40

Για τον πιο πάνω λόγο ο υπό κρίση Νόμος βρίσκεται σε αντί-

θεση και είναι ασύμφωνος προς τις διατάξεις του Άρθρου 80.2 του Συντάγματος και κατ επέκταση του Άρθρου 179 αυτού.

5 Ενόψει του συμπεράσματος αυτού θεωρούμε περιττό να πραγματευθούμε το θέμα κατά πόσο ο Νόμος είναι αντίθετος και ασύμφωνος και προς τις διατάξεις του Άρθρου 28.1 του Συντάγματος.

10 Η παρούσα Γνωμάτευση κοινοποιείται σύμφωνα με το Άρθρο 140 του Συντάγματος στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Γνωμάτευση ως ανωτέρω.

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΝΟΜΟ

15 Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Συντάξεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1990 και θα διαβάζεται μαζί με τον περί Συντάξεων Νόμο (που στο εξής θα αναφέρεται ως "ο βασικός νόμος").

20 Κεφ. 311
9 του 1967
18 του 1967
51 του 1968
19 του 1968
9 του 1971
65 του 1973
42 του 1976
25 38 του 1979
2 του 1981
39 του 1981
25 του 1984
2 του 1984
47 του 1987

30 Τροποποίηση του άρθρου 8 του βασικού Νόμου.

2. Το εδάφιο (2) του άρθρου 8 του βασικού νόμου αντικαθίσταται με το πιο κάτω νέο εδάφιο:-

"(2) Η ηλικία αναγκαστικής αφυπηρέτησης για αστυνομικούς είναι το 60ό έτος της ηλικίας τους ή το 55ο έτος, εφόσον ο ενδιαφερόμενος αστυνομικός επιλέξει τούτο με ανέκακτη εκλογή του μέσα σε τρεις μήνες από την ημερομηνία δημοσίευσης του περί Συντάξεων (Τροποποιητικού) Νόμου του 1990:

35
40 Νοείται ότι το Υπουργικό Συμβούλιο μπορεί ν' απαιτήσει από αστυνομικό ή να του επιτρέψει να αφυπηρευτεί με τη συμπλήρωση της ηλικίας των 50 χρόνων ή σε οποιοδήποτε μεταγενέστερο χρόνο, καθώς επίσης στην περίπτωση γυναίκας αστυνομικού να της επιτρέψει να αφυπηρευτεί λόγω γάμου ή επικείμενου γάμου ή τεκνογονίας της ή λόγω υιοθέτησης από αυτή παιδιού ηλικίας όχι άνω των έξι ετών."

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου.

3. Η ισχύς του παρόντος Νόμου θεωρείται ότι αρχίζει από την 31 Δεκεμβρίου 1988.